

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32,—, polletno
Din 16,—, četrtletno Din 9,—, ino-
zemstvo Din 64,—.
Poštno-čakovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravljanje: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: Cela stran
Din 2000,—, pol strani Din 1000,—,
četrt strani Din 500,—, 1/8 strani
Din 250,—, 1/16 strani Din 125,—.
Mail oglasi vsaka beseda Din 1,—.

V 70. leto.

V dobi živimo, ko se jubileji veliko češče in slovesnejše praznujejo, kot je to bilo prej navada. To je znak časa, ki jadrno hiti ter brez zanimanja drvi mimo dogodkov, ki se za nje v javnosti ne manifestira tako, da bi vzbudili pozornost. Ljudje so postali površni in pozabljivi, zato mora obhajanje obletnic osvežiti in okrepiti njih spomin ter zainteresirati njihovega duha za velika vprašanja, ki so bila stavljena našim prednikom in ki v spremenjeni obliki stopajo tudi pred sedanji rod.

Iz tega povse sodobnega nagiba se danes spominjamo jubileja, ki se tiče našega lista. Z današnjo številko je »Slovenski Gospodar« nastopil svoj 70. letnik. Sedemdeseto leto, začeto, čeprav še ne končano, je dolga doba. Kdor doživi to leto, o njem sodijo, da je star. Pa je mnogoteri pri svojih 7 križih zdravejši in čilejši ko drug človek s 5 ali še manj križi. Gre na konstitucijo in življenjsko silo: smo nadvse zdrave konstitucije in takšna življenjska moč polje po naših udih, da se čutimo mlade, sveže in zdrave kot smo bili v »življenja cvetju«.

To dela duh, ki oživlja. To je duh katoliškega krščanstva, ki se nikdar ne postara, ki je vedno nov, vedno mlad, vedno ustvarjajoč. Temu duhu, ki je največja svetinja našega ljudstva, je »Slov. Gospodar« vedno služil ter se neumorno trudil za njegovo obrambo in njegovo razširjanje. Služiti resnici pomeni se za njo boriti. Naš list ima za seboj dolgo dobo odločne in smotrene borbe za naše verske ideale, ki jih je vztrajno branil zoper liberalizem nemškutarkega in slovenskega kova in zoper socialistično protikrščanstvo. To svojo nalogo tudi v bodočnosti vršiti, smatramo za svojo bistveno dolžnost.

Zvest Slomšekovemu navodilu je »Slov. Gospodar« tudi vedno in vneto gojil in branil drugo svetinjo našega ljudstva: slovensko narodnost. Na tem področju so njegove zasluge — brez pretiravanja in samohvale povedano — neprecenljive. Ni ga lista na Slovenskem, ki bi se v tem oziru mogel meriti z njim. Nemški nacionalizem je v nekdanji državi teptal v blato našo narodnostno svetinjo, slovenski janičarji-nemškutarji so pljuvali na njo, »Slov. Gospodar« pa jo je v visokem čisljanju dvigal kvišku ter jo v zavestnem ponosu visoko nosil pred narodom. Mi smo rešili, sledeč stopinjam velikega Slomškega, slovensko štajersko za slovenstvo! Ko to ugotavljamo, ugotavljamo zgodovinsko dejstvo in nič drugega. Slovenska je bila naša pot, slovenska bo tudi ostala; kot slovenska se s srbsko in hrvatsko strinja v jugoslovansko pot.

Borbe, ki jih je vodil naš list, je vojeval z uma svetlim mečem. Da bi narod usposobil za to orožje, je širil med njim pravo in blagodejno izobrazbo, ki naj bi kovala in brusila ta meč. Že v svoji prvi številki (16. januarja 1867) je izpovedal svoj prosvetni smoter s temi besedami: »Kdor se noče učiti, ostane nevednež. Nevednost pa je za človeka velika nesreča. To še posebej dokazovati menda ni treba, saj vsak dan vidimo, v katere stiske in sitnobe spravi nevednost človeka. Kdor več zna, več velja in si lažje pomaga. »Slov. Gospodar« si bo prizadeval poučevati

naše ljudstvo v domači, lahko razumljivi besedi o raznih gospodarskih, pa tudi v političnih in narodnih stvareh. Naš list je to velevažno nalogo zvesto in z razločnim uspehom vršil od tedna do tedna, meseca do meseca od leta do leta. Vešč učenik je bil našemu kmetu. Učil ga je umnega in naprednega kmetovanja, učil ga je računati in ceniti kmetijske pridelke, varoval ga je pred oderuhi in izkoriščevalci kmetijskega stanu, poučeval ga je v vseh vprašanih javnega in političnega življenja. Celo vrsto let je bil edini učitelj in voditelj prosvete med slovensko kmečko in delavsko mladino. Izobraženi slovenski fantje, izobražena dekleta: to so naši uspehi in hkrati naš ponos!

Nastopajoč svojo sedemdesetletnico se pred vsem zahvalimo Bogu, ki nas je v dolgi dobi našega življenja in delovanja podpiral s svojo pomočjo in milostjo. Božji blagoslov je bil z nami, z našimi ustanovami in organizacijami. Zavedajoč se slabosti in nemoči, se mu priporočamo, naj nam bo tudi v bodoče ob strani s svojo vsemogočno milostjo. Hvala tebi, slovensko ljudstvo, za tvojo zvestobo, ki se je podedovala od prednikov ter prehaja od očetov na sinove. Nobena sila, naj si je prihajala od zunaj ali pa od zlohotnežev v lastnem narodu, te ni mogla odtrgati od nas. Slovenske hiše nam odpirajo svoja vrata. Kmalu ne bo več poštene slovenske hiše na Štajerskem in v sosednih pokrajinah, kamor ne bi prihajal naš list. Ljubezen nam skazujete, z ljubeznijo pa vam tudi dajemo to, kar imamo in zmoremo.

Naš jubilejni dar.

Vsak naročnik »Slovenskega gospodarja« se veseli dejstva, da stopa naš list v 70. leto svojega obstoja. Tekom vsega leta 1936 hočemo imeti to pred očmi. Zato bo v naslovu samem letnica 70 odtisnjena. Da bo pa ta letnik vsem še v prav lepem spominu ostal, bomo vsak mesec prilagali na boljšem papirju odtisnjene »Naše slike«, kakor smo jih v boljših časih imeli. Prav nič pa ne bomo zato zvišali naročnine.

Poznamo vaše želje, da hočete imeti lepe slike. Dali vam jih bomo ne le v tekstu, posebej, da si jih lahko shranite. V teh slikah bomo objavljali tudi domače zadeve. Ako dobimo fotografije naših že umrlih naročnikov, jih bomo objavili. Prosimo za fotografije naših družtev in znamenitejših dogodkov, da vas tudi s tem zadovoljimo!

Vaš dar jubilanu.

Cele tisoče novih naslovov smo prejeli od svojih prijateljev. Upamo, da se bo od teh mnogoteri k nam pridružil. Tudi položnice smo razposlali. Vi za sebe jo imate, za soseda je pa nimate. Zato vam danes prilagamo še eno položnico, ne za

Vas, pač pa za Vašega znanca, soseda. Vaš dar jubilanu bodi: Na danes priloženo položnico pridobim »Slovenskemu gospodarju« za 70. leto enega novega naročnika.

Cenjenim dopisnikom!

Ko danes sporočamo vse mogoče želje in navodila, ne smemo pozabiti tudi naših zvestih dopisnikov, ki skrbno in požrtvovalno z nami sodelujejo. Veliko so pripomogli k razširjenju lista tudi ti naši sodelavci. Prosimo jih tudi v bodoče za sodelovanje. Radevolje bomo ustregli, kolikor nam bo pač mogoče. Dobili pa smo v tem oziru stroga navodila, ker je v listu res veliko dopisov, da bodo morali biti dopisi kratki, da bomo gotove splošno zanimive vesti dali med novice in ne med dopise, da bomo posebno morali gledati prireditev, ki so se že vršile, biti prav kratki in jih samo omeniti. Na tak način bomo dobili prostora za splošno zanimive vesti, ki jih hočemo imeti v prihodnjem letu kar največ. Kot rečeno, radevolje bomo objavljali dopise tudi še za naprej, nihče pa naj nam ne zameri, da morajo isti biti prav kratki, pa točni. — Uredništvo.

jati. Sledijo jim sedaj tudi pokrajinski listi, drug za drugim umira. Ob koncu leta je prenehal izhajati ljudski list v Stuttgartu, ki ima za seboj slavno preteklost 87 let. Ista usoda je zadela koncem leta glasilo badenskih katoličanov, ki je izhajalo 72 let. Časnik, ki noče ustaviti svojega izhajanja, se mora dati zenačiti, to je, postati mora narodno-socialističen. Nemčija je imela veliko število krajevnih in pokrajinskih katoliških listov, ki pa jim je nadaljna eksistenca onemogočena, ker razumništvo, osobito uradništvo, ne more imeti radi slabe plače poleg predpisanega narodno-socialističnega lista. Tako narodno-socialistična diktatura vrši najhujše nasilje nad človeškim duhom.

Apostol gobavcev se seli v domovino. To je pater Damijan de Venster iz reda presv. Src Jezusa in Marije. Rojen je bil v Belgiji leta 1840. Leta 1873 je prostovoljno šel na otok Molokai (eden izmed Havajskih otokov v Velikem ali Tihem oceanu) kot duhovni voditelj tamkaj nastanjenih gobavcev. Ni samo za njih duše skrbel, tudi v boleznih jim je stregel. Čez 10 let se je tudi njega lotila gobavost, na kateri je umrl 15. IV. 1889. Leta 1894 so mu postavili spomenik v belgijskem mestu Lovaniju. Belgijci bi tudi njegovo mrtvo telo radi imeli doma. Zato je v njihovem imenu kralj Leopold III. prosil predsednika Zedinjenih držav Roosevelta, da dovoli ta prenos. Predsednik Roosevelt je ne samo dovolil, da se smrtni ostanki p. Damijana prenesejo v Belgijo, marveč je tudi odredil, da mora ameriška vojna ladja mrtvo truplo prepeljati v Evropo. Tako častijo Zedinjene države in njih predsednik velikega katoliškega misijonarja in očeta gobavcev.

Nemirna Mehika. V Mehiki je na krmlu marksistično-socialistična in komunistična vlada. Z njo niso zadovoljni verni katoličani, pa tudi ne marksistični delavci. Mislili so, da jim bodo komunistični voditelji ustvarili raj, kakor so obljubljali, pa jih najhujše izrabljajo v sebične namene. Ponekod je vsled tega delavcem pošla potrpežljivost. V državi Jukatan je 20.000 organiziranih mestnih in podeželskih delavcev zavzelo vladino zgradbo, pregnalo vlado ter vpostavilo vlado delavcev in kmetov. V nekem mestu blizu Mehike je prišlo v zvezi z izidom občinskih volitev do krvavih sporov, pri katerih je bilo ubitih 8 ljudi, težko ranjenih pa 14. V vasi Granadas (v državi Sonori) so nezadovoljneži ubili občinskega predstojnika in nekaj občinskih odbornikov; učitelja pa so pretepli,

IZ RAZNIH DRŽAV

Obširna amnestija ali pomilostitev v Avstriji. Za božične praznike je izdala avstrijska vlada v sporazumu z zveznim predsednikom obširno amnestijo, ki se nanaša na radi lanskega februarkega puča obsojene člane socijaldemokratskega »šuchunda«. S pomiloščenjem so bile ustavljene vse obravnave proti vodilnim članom bivše socijaldemokratske stranke, ki so bili obtoženi sokrivde pri ponesrečeni februarški vstaji. Pomiloščenih je bilo tudi več narodnih socijalistov, ki so tičali po zaporih radi manjših prestopkov.

Napad na namestnika kitajskega prom. ministra. V trenutku, ko je hotel namestnik kit. prom. ministra v Šanghaju stopiti v svojo hišo, sta oddala nanj dva napadalca iz krogov kit. narodnih prenapetežev 10 strelav. Minister se je zgrudil mrtev.

Danakilski zamorci so uničili italijansko letalsko oporišče. Iz Desije, kjer se nahaja abesinsko vrhovno poveljstvo, poročajo, da se je uprlo Italijanom neka 100 črncev iz najbolj divjega Danakilplemena. Črncci so se v Danakil puščavi

prostovoljno predali Italijanom, koj ob pričetku sovražnosti med Abesinijo in Italijo. Radi te predaje so zgradili Italijani v Danakil puščavi oporišče za bombna letala. Naenkrat so pa sedaj zamorci napadli letališče. Pobili so stražo ter mehanike, razbili so vsa letala, polili so vse gorljive predmete z bencinom in zažgali. Italijanom je najbolj žal za bencin, katerega so navozili z nepopisnimi težkočami na oporišče, kjer so bila cela bencinska skladišča.

Državni predsednik s 114 otroci umrl. V Maracay je bil te dni pokopan predsednik južnoameriške republike Venezuela general Juan Gomez. Na zadnji poti je spremljalo rajnega 50.000 ljudi. Gomez je bil 27 let državni predsednik in zapušča 114 otrok. Skoro vse vplivne upravne službe so bile zasedene v Venezueli od predsednikovih sinov in nečakov.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Smrt katoliškega časopisja. V Nemčiji so pod narodno-socialističnim režimom vodilni katoliški listi že prenehali izha-